

ЕСКУС

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

В. "МЕЗДРА 21 ВЕК"

№18, октомври 2014 г.

1 ноември - Ден на народните будители

Литературен клуб "Христо Ботев" - гр. Мездра - Антология "Ескус"

Едва ли друг народ има такъв празник в календара си? А българинът тачи тези, които са го събудили от "дълбокия сън", тези, които са се погрижили за неговата грамотност, образование, сигурност, тези "светци", които са му осигурили достойно място на тази земя!

Поклон, дълбок поклон, будители народни!

Иванка НАЧЕВА

МРАК

Вечерникът се спусна непомислил, напълнил шепите си с още мрак, че нямам вече светлина и смисли и без да цдва - всичко е за брак!

Отдавна нямам хоризонти сини, а тъмносиньото дълбае под очите. Как уморена съм от хиляди години от бурите среднощни в дълбините.

Реши ли мракът да ме прекроява разтяга с пръсти плат - плътта ми, но скъсаните нишки не поправа, за да прозира края на света ми.

Така скрои ме, сякаш съм обречена да гледам как разпадам се на прах, но ангелите мои още непосечени забравил бе, че пазят ме без страх!

Диана ИВАНОВА

ПОСЛЕДЕН ВЛАК

Замръзват сълзите, а влакът си отива. Отнася те незнайно накъде... Нима ще бъдеш с други ти щастлива? Ще разделиш ли любовта на две?

Изпращам всички влакове след тебе, посрещам ги в очакване да спрат... Нима за теб съм чужд и непотребен? Къде изчезна в тоя малък свят?

Но те не спират, а и теб те няма. В самотна гара се превърнах аз... Дали повярвах на една измама, обвила ме в жестоката си власт?

Последни влакове, не тръгвайте без мен! Вземете своя пътник безутешен! Това ще е щастливият ми ден, макар и да съм много, много грешен...

1996 г.

Валентин ВЪЛЧЕВ

ЩУРЕЦ

Цяла нощ пружината навива под прозореца, във меката трева... Как издържа, не заспива, музикант от класа е това!

Монотонна, приказна магия, стеле звукова наслада, щурец във пазвата да скрия - да слушам вечната естрада...

Славейко САВОВ

Мечти

НАКЪДЕ ВЪРВИМ

Къде ли е книжовността народна, къде е славното ни АБВ? "Върви, народе възродени!" пеем в стачни редове...

Забравили мастилото, перото - с пари купуваме какво ли не! Върви, народе обеднели, но към какво и накъде???

Заблудени децата мечтаят да са модели, мутри, фолк-звезди. Прогледни, народе ослепени - те загиват пред нашите очи!

Къде останаха мечтите светли, къде стои просветата ни днес? "Върви, народе възродени!" - нека да запеем, но със чест!!!

Олга ВЪРБАНОВА

СИЛНАТА ЖЕНА

На плещите си крехки нося моя малък свят: любим, деца, приятели, безбройните дела...

Понякога летя - крила ми дават топли думи, дружеска ръка, детски смях, срещнати усмивки, разплетено кълбо от заплетени неща. Страшно е, когато падам - рухват надежди, сбъднати мечти, върху мен се стоварват огромни скали... Потъвам в непрогледна тъмнина... Тогава като в приказка една, хванала косите си изтеглям се сама, защото аз съм силната жена!

Невяна СЕРАФИМОВА

Усмивки

БЪЛГАРИЙО

Заченала отроците си в утробата на вековете, родила ги сред плам и бури и кръстила ги с мечовете.

Закърмила ги с непокорство, с недостижимост на орлите, покорни само пред закона на мъдростта на праотците.

Пребродила земите древни, не свила нивга коленете, повои стелила по друми, за вятър връзвала конете.

Намерила земя изконна, ограждаш я със върви пълни, с кръвта си да опазят родно заклеваш си отроци свидни.

Сега, Българийо, коя си, къде е огънят в гърдите, кърма да кипне, да задави отроците, отродените?

Че те предадоха, Родино, дори за шепичка грошове и от безумства отвратени отците се обръщат в гроба.

Спомни, Българийо, коя си, какво е чест, достойнство, слава! О, Господи, как днес е нужна Кан Крумова десница здрава!

Но ти си благородна майка, великодушна, търпелива, о, моля те, не се превръщай във овчедушно търпелива!

Даринка ЦВЕТКОВА

РАЗТОПЕНИ СЛЪНЦА

Залези, залези - разтопени слънца на хоризонта драматично кървят, топят се в облачно-цветна самота и горещи, златно-алени искрят.

Залезите греят във високите листа, ту облаци ги скриват, ту блестят над градове, над хълмове, поля... Угасват в зрача. Отива си денят...

Залези, залези - разтопени слънца...

Калин ТОПАЛСКИ

КОГАТО ПОЕТЪТ ЗАМЪЛЧИ

Когато поетът замълчи, крещи във ужас цялата Вселена. Неродени гумите пицят, че няма кой във шепи да ги вземе.

Когато поетът замълчи, умират слънчеви поляни, че няма кой с любов от тях цветенце за теб да вземе...

Когато поетът замълчи, чернеят агови пространства, че няма кой да изребе на Пъклото най-лудите пиянства!

Тогорка ВАСИЛЕВА

КЪМ ОРФЕЙ, БОГОРАВНИЯ

"Познай себе си и ти ще познаеш
Вселената и боговете!"

Орфей

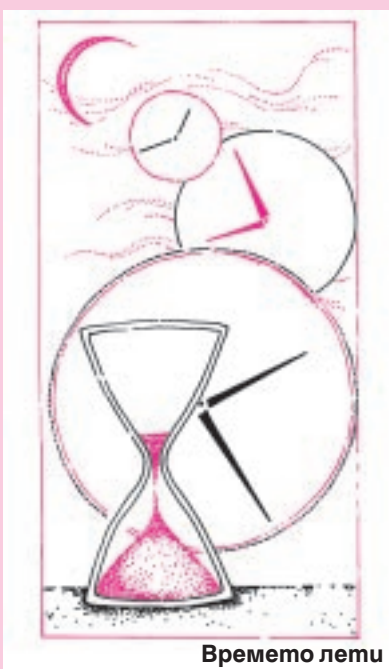
Зная, че слезе във Ага
и в мрака катранен успя да запееш
в съпровод на звънливата своя пектида.
На такова място
се плаче или пее само от мъка.

Ти бе със сладостна рана в сърцето -
Ерос прониза и твоето, и това
на Евридика, момичето, отгавна гушната в него,
но коварна змия ви за вечно раздели.
Ти слезе и в Ага запя!
Седем дни и толкова ноци!
И млъкна Ауг
и разплака се Кора,
Цербер на мига онемя.
Чудото стана - с твоята песен
Агът в радостен храм
за тържество на човешката обич престори.
После тръгнахте двамата по пътя обратно нагоре -
ти, певецът разплакал в бездната Ага,
и тя - Евридика, сянката хлътна в него.
Уви, радостта ви бе кратка,
кратки са всичките сладостни мигове,
най-вече след невярната крачка.
После знам, че беше разсечен
на седем живи парчета
от злостни, ревниви, пияни вакханки -
отритната жрица ги лесно обрече.
Знам, че и тогава не млъкна -
и разкъсан, захвърлен
във водите на Хеброс пак пееше,
(с песента си касапите твои
поиска да смаеш).
Звънката твоя пектида, само тя те оплака.
Знам,
че е трудно,
но само ти единствено можеш го свърши -
песента е последната наша надежда
и за всичките болки - лекарство.
Върни се пак на земята, Орфей,
на твоята майка Земя, и моята,
на нашата майка Земя
и дом на децата ни,
(всички сме сладки въздишки на Ерос).
Искаме майка за всички, а не мащеха зла -
едни да милува,
по другите отровни змии да праща.
Заклевам те, Богоравни, запей,
както пееше някога в Ага -
седем дни и толкова ноци!
Всички Цербери трябва да млъкнат,
и пияни от алчност касапи - те също,
а вакханките от срам да заплачат.
Ти не обръщай поглед назад -
зад гърба ти разярени гърмодолници
синкави мълни със злоба ще мямат,
Богоравни, с твоята песен
техния громол ще кротнеш -
все едно, че почукват кимвали
на сърдечен напев
и тъй ще отгоних
от душите ни змии отровни
от човешката алчност, и злоба, и завист.
Седем дни и толкова ноци повтаряй
с твоята песенна сила
твоя божествен рефрен:
- Човече, Човечество,
познай себе си или пропагаш
завинаги в Ага,
отровен от тези змии,
които в душата си носиш.

Цветко СТЕЕВ

Заобиколена от глупаци
в свят-лъжа.
За кой ли нищо ли не значи
пролятата сълза?
Питам се: няма ли хора
в тази пустота?
И защо ли невъзможно е
да се постигне доброта?
Човек си, но човек ли си,
щом нямаш капка срам
и вършиш всичко някак си,
макар да страдат другите така...
Кажу, читателю, какъв е смисълът
да се живее така -
със самочувствието, непокритото,
какво удоволствие доставя това?
Жалко е, че ние не разбираме
тази жестока игра...
Наистина е жалко, но какво пък
аз на инат ще отстоявам своята добрина,
защото знам, че нейде кой,
страшно се нуждае точно от това!

Кристина ИВАНОВА

Времето лети

ДУШАТА МИ

Душата ми трепти в очакване,
със ново, светло възхищение,
душата ми е непомръкващо,
тъй чисто, бликащо творение.

С мечтите мои, ярко смелите,
живота от отломки съградих,
със чувствата, нов път поелите
към утрешните, слънчеви зари.

Ти знаеш ли в галоп как лети
кобила необяздена в поле,
как свири вятър в огнени искри,
как дишат в ноздри живи светове?

Не ще се спра, дори и до живец,
обяздила рубина на кръвта -
душата ми е острие на жрец,
душата ми - набъбнала сълза.

Надежда НИНОВА

ПРЕДИ ИЗГРЕВА

На Д. И.

Ще се завърне лумналата страст
в една въздишка, заедно със прилива.
Посоката е мисъл без компас.
Крилете ѝ са огън преди изгрева.

Сама ще се запълни пропастта,
дълбана в пълнолуни отчаяния.
Земя, вода и птица, и звезда
за него си... И - вечно покаяние.

Във теб съзира всичко онова,
което всеки миг му казва: "Тя ти е!"
Натегнал сам онази тетица
след време я превръщаш във разпятие.

Рени МИТЕВА

Карнавал

СУТРИНТА НА 1 НОЕМВРИ

"Нито толкова хубава. Нито толкова млада.
Във замяна - неглупава. Колко тъжна награда
за годините, литнали безвъзвратно нататък,
дето в роля на зрителка тайно ходи душата..."
Надежда Захариева

Какъв зловец малшанс - да се рогя в нощта на Все светии...
Край люлката ми вероятно са преминали
тъпли от страшни агови изчадия. И някое ме е орисало.
Била съм мрачно и ревливо бебе, а после
затворено и необщително дете, безкрайно очаровано
от приказките страшни на Шарл Перо и братя Грим...
Когато поотраснах, започнах да се крия в книгите
(където се спасявам и до днес,
щом грозната действителност ми гоиде в повече).
Дори понякога не само ги чета, а и ги пиша...
Ала не си играя с думите, защото знам, че текста
се строи, така, както зидарят прави сграда.
А тя се срива, ако строителят не е внимавал...
Но думите не са ни камъни, ни тухли, ни греди.
Нито пък логиката е желязна арматура, която
в комбинация с бетон да ги крепи.

Познавам великолепни и хилядолетни
образци на сгради и на книги - антични, готически
или пък ренесансови (да не забравяме и пирамидите
с рисунките и текстовете по стените им)...
Е, не, че те са моя конкуренция или пък аз на тях...

Обаче чуждите шеговри заглъжават.

Когато ги разгледаш, осъзнаваш мащаба си
(и респектиран се смиряваш).

И точно тук усещам, че ми иде да започна да се оправдавам,
че размахът и пищността са резултат от технологии,
възможности, пространство, време, вкус и шанс... Не е така.
Нематериалността на мисълта ти позволява да я изразиш
и със подострена набързо клечка върху пясъка.

Нали и Питагор е граскал своите чертежи и формули така
(във мимолетния момент помежду две вълни)...
А времето ги пази в паметта на пясъка, в часовника изтичащ...

Довчера бе октомври... А днес е груг ген, месец и година -
моята година. Ония само мои 365 безценни дни...
Във този ранен час алеята е пуста и мъелива - не виждам
нищичко напред (и може би така е по-добре).

Прескачам дълбок лист, трептящ върху дълбова локва...
Аз отминавам, бързайки за работа,
но мисълта ми се качва на отронената от дървото логка
и потегля, незнайно накъде... Най-вероятно да докара
късче рядък мрамор, от който някой ден да изградя
едно красиво изречение... Което, хем да е изящно,
хем да си тежи на мястото.

Това бе моето тазсутрешно, предкофеиново стихотворение.

Светла ДАМЯНОВСКА

МОЯТ СТИХ

Пак моят бял приятел - листа,
прегръща житейските неволи.
Като тъжна книга, разлистена
е пак душата ми. Защо ли?!

Попива мрачното ми настроение,
погалва сетивата ласкаво
и с много обич, и въображение
потъвам на метафорите в блясъка.

От обич несбъдната и неродена
излива се река лирична.
От чувствата несподелени
бял кораб е стихът ми личен.

В забравата на залив акостира,
безбройни срещи и раздели.
И пак потегля, аз разбирам,
безкрайни са човешките предели.

Цецка ТОДОРОВА

Любов и вино

на колегите от литературния клуб

Виното червено в чашите искри,
огънят разгаря жар в огнището,
песен за любов извира от сърцето,
идва от дълбините на душата.

Празник на любовта и виното,
малко радост да трепти,
да разпукне цвете в очите,
усмивка на изморените лица.

А иначе генят на всички
е разчетен до минута от прозаични неща.
Работа, обяд, вечеря, кратък спор,
коментари пред сериала.

А празниците на сърцето?
Поне днес да пишем вино,
стих да се излее на воля,
душата да празнува...

2011 г.

Павлина РУСЕВА

Подбор, редакция и илюстрации:
Светла ДАМЯНОВСКА